

Namesto velikih besed – dosežki

Če ima delovna organizacija v svoji razmeroma kratki zgodovini toliko odličnih dosežkov kot Slovenija ceste-Tehnika ob svoji 35-letnici, potem vsekakor lahko s ponosom gleda na prehojeno pot. Ustanovljena je bila januarja leta 1947 kot gradbeno podjetje za ceste Ljudske republike Slovenije. Obletnico pa so delavci delovne organizacije Slovenija ceste-Tehnika (SCT) proslavili te dni s skromno slovesnostjo, predvsem pa z vrsto delovnih uspehov.

Naj naštejemo samo nekatere pomembnejše uspehe DO Slovenija ceste: gradnja avtoceste Bratstva in enotnosti Ljubljana-Zagreb, gradnja ljubljanskega prometnega vozlišča ter odseka ceste Naklo-Ljubelj, gradnja letališča Ljubljana na Brniku ter letališč v Splitu, Zadru in Pulju, avtocesta Hoče-Levec, obnova brniškega letališča in gradnja hotelskega kompleksa v Bernardinu.

Pa tudi Tehnika, prav tako ustanovljena leta 1947, je pred združitvijo v SCT zgradila vrsto pomembnih objektov: zgradba skupščine SR Slovenije, Klinični center, RTV center v Ljubljani, poslovni center Trg revolucije, pristaniški objekt in kontrolni stolp letališča Krk, Spominski dom v Kumrovcu, kopališče Tivoli v Ljubljani, hotela Lev v Ljubljani in Kompas na Bledu ter v Dubrovniku in številne druge.

Obe delovni organizaciji sta se združili leta 1980 v novo delovno organiza-

cijo s skupaj 8.000 delavci, med njimi 350 visoko izobraženimi. V novi organizaciji so se uspešno združile vse sile tako na finančnem, operativnem kot tudi kadrovskem področju. Prednosti tega so se pokazale predvsem pri prevzemanju zahtevnejših del ter pri nastopih na tujem, kar je tudi temeljna usmeritev delovne organizacije SCT v sedanjem trenutku. Med drugim so v minulih dveh letih že uspešno opravili dela v Vzhodni Nemčiji in si tamkaj zagotovili tudi kontinuiteto del. To pa je spričo zmanjševanja naložb v domovini izrednega pomena, saj bi sicer zmogljivosti ne bile v celoti izkoriščene.

Med dosežki delovne organizacije SCT velja omeniti še gradnjo Cankarjevega doma ter pospešeno gradnjo sistema ljubljanskih obvoznic.

Delovna organizacija trenutno dela v tujini v obsegu, ki predstavlja kar 50 odstotkov celotnega dohodka, ki ga ustvarjajo. Vsak dan realizirajo samo

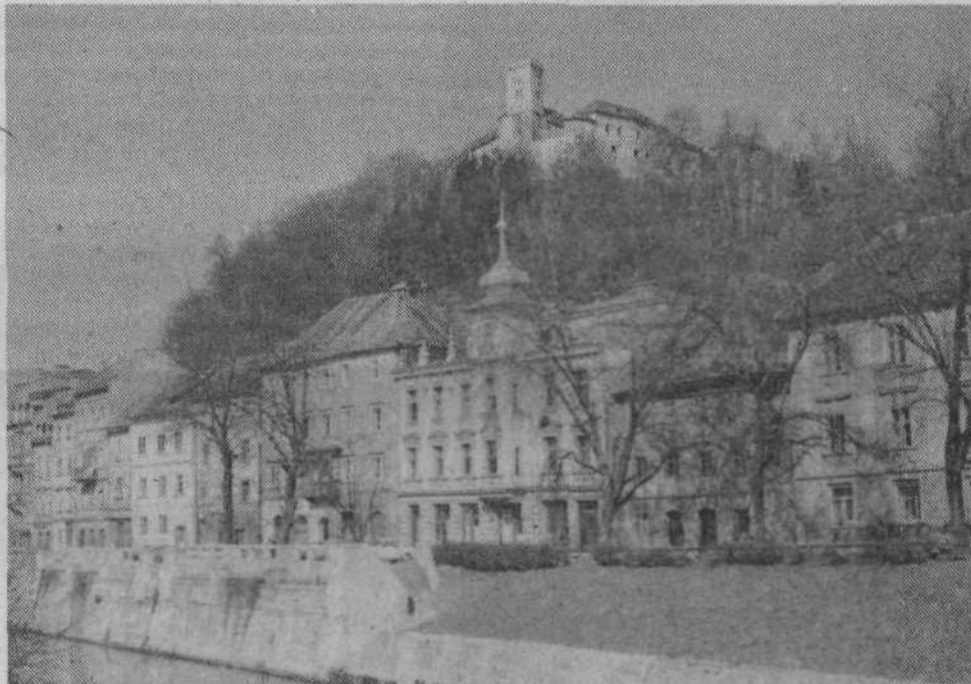
na projektih v Iraku dela v vrednosti 1,4 milijona dolarjev. V delovni organizaciji, ki seveda dela tudi v številnih drugih tujih deželah, se zavedajo odgovornosti do širše družbene skupnosti pa tudi do delavcev. Od poslovnih uspehov ni namreč odvisna le socialna varnost njenih delavcev, pač pa tudi delavcev drugih delovnih organizacij, ki so prek DO Slovenija ceste-Tehnika vključene v ta dela. To je več kot 30000 delavcev v 80 tozdih.

SCT so po podatkih SDK za lansko leto na petem mestu med vsemi slovenskimi delovnimi organizacijami, pri čemer niti niso upoštevani rezultati poslovanja na tujem. Tudi v jugoslovanskem merilu gre za eno večjih organizacij, saj je bila lani na 78. mestu. Kar zadeva investicijska dela na tujem, pa je delovna organizacija sploh med vodilnimi – v Sloveniji lani na prvem mestu, v Jugoslaviji pa na 14.

Za nastopanje v tujini v DO Slovenija ceste-Tehnika kot posebej pomembno ocenjujejo ustanovitev skupnosti združenega dela za poslovno sodelovanje, v kateri so se na dohodkovnih temeljih povezale štiri vodilne delovne organizacije s področja gradbeništva v naši republiki: Gradis iz Ljubljane, Konstruktor iz Maribora, SGP Primorje in SCT kot nosilec. Te delovne organizacije so tako pri prevzetih delih poslovno, delovno in dohodkovno povezane ter soodvisne. Takšna povezava ob konkretnem delu se je pokazala kot dober dinamičen in odprt sistem, ki se lahko prilagaja potrebam in stvarnim možnostim vseh članic. Ne nazadnje pa tak način omogoča delavcem poenotenje sistema samoupravnega odločanja ob vključevanju vseh družbenopolitičnih organizacij posameznih članic, ki so zaradi potrebe po usklajevanju povezane v koordinacijski odbor. Prav tako so se kot oblika usklajevanja osnovnih izhodišč glede skupnega dela na tujem dobro uveljavile problemske konference družbenopolitičnih organizacij.

Naj dodamo še, da prva usmeritev delovne organizacije-slavljenke ostaja povečevanje del v tujini. Tako nameravajo prihodnje leto vse cilje podrediti povečanemu izvozu s poudarkom domačemu blagu in izdelkom naših delovnih organizacij, ki morajo najti še pomembnejše mesto kot doslej pri izvajanju del v tujini. Kar zadeva dela v domovini, pa si bodo v prihodnje med drugim prizadevali za preprečevanje rasti cene kvadratnega metra stanovanjske površine skupaj z drugimi nosilci stanovanjske gradnje. Glede tega bo nujno presegati zgolj stroškovno zidanje cene ter bolje izkoristiti vse notranje rezerve, dvigati produktivnost ter spodbujati dosledno dohodkovno povezovanje.

T. K.

Prizor iz KS Stara Ljubljana

Vsak aktivist ima svoje naloge

Na seji predsedstva KK SZDL Stara Ljubljana so spregovorili o nalogah posameznih delovnih organizacij pri uresničevanju sklepov 3. seje CK ZKJ. KK SZDL bo morala predvsem poskrbeti za obogateno delovanje potrošniškega sveta. Potrebno bo tudi usklajeno delo članov tega sveta s trgovinami na področju stare Ljubljane, ki imajo v pogojih slabše oskrbe velike naloge. Zato naj bi v okviru SZDL ustanovili koordinacijski odbor.

Prav tako je treba preveriti delo delegacij, SZDL pa mora spremljati politični položaj in skrbeti za dobro obveščanje. Sindikat čakajo najtežje in najodgovornejše naloge pri uresničevanju ciljev iz srednjeročnih in letnih planov.

Mladi bodo morali še več sil zastaviti na področjih usmerjenega izobraževanja, stanovanjske politike, zaposlovanja, štipendira-

nja in pripravništva, skupščina in svet krajevne skupnosti pa morata spremljati uresničevanje sprejetih sklepov in zagotavljati realnost sprememb srednjeročnih planov ter spremljati tekoča gospodarska gibanja.

Predstavniki borčevske organizacije Jaka Rozman se je zavzel za varčevanje in stabilizacijsko ravnanje, vendar na vseh ravneh in za vse. »Breme stabilizacije moramo enakomerno porazdeliti, tudi tisti, ki so na vodilnih mestih, se bodo morali odreči nekaterim privilegijem.«

Ukrepe naj bi vsak krajan dosledno upošteval in spoštoval, kajti samo disciplina in razumevanje, skrb in izvajanje sprejetih stališč na vseh nivojih bo pripeljalo do pravih rezultatov.

JANEZ KRAJNC

PRVIČ MED IZVOZNIKI

Krojeva čepica v ZRN

Dejavnost Kroja štejemo med drobno gospodarstvo. V majhnih serijah in po meri izdeluje obleke za miličnike, gasilce, železarje, za voznike in sprevodnike Integrala, izdelujejo zastave, frake in še kaj. Gre za majhne serije, ki bi jih večji proizvajalci konfekcije ne mogli izdelovati, ker bi bila proizvodnja predraga ali pa zaradi ozke specializacije delovnih mest.

Že dalj časa pa v Kroju razvijajo avtomatizirano proizvodnjo pokrival, ki jih izdelajo v zelo kratkem času. Prav s temi čepicami želijo prodreti na konvertibilno tržišče. Prihodnje leto naj bi izvozili v Zvezno republiko Nemčijo in deloma v Veliko Britanijo za 200 tisoč nemških mark teh čepic. Proizvodnja naj bi dajala tudi dober zaslužek. Vrednost izvoza ni impozantna, vendar jo je treba gledati v luči majhnega kolektiva, ki šteje 330 zaposlenih, poleg tega pa tudi v luči potreb, ki jih imajo.

Večino izdelkov izdelujejo iz domačih surovin, iz Francije uvažajo le pozlačeno nitko za različne okrase in rezervne dele za stroje.

Kroj je že doslej posloval uspešno. Tudi izvoz je že pred vrati. Razvoj pa načrtujejo zmerno. Nimajo želje prerasti v veliko konfekcijsko tovarno, ki bi čez nekaj let lahko ostala brez dela.

J. P.

Nenehno prilagajanje

Zastopniška delovna organizacija Hermes praznuje letos 30 let uspešnega delovanja. V teh letih se je ta delovna organizacija vselej hitro in uspešno prilagajala nenehno spreminjajočim se zakonskim in tržnim zahtevam. Posluje z dobičkom, nima niti enega kredita, pri delitvi sredstev za osebne dohodke pa ni nikoli prekoračevala dogovorjene višine.

Hermes je sestavljen iz treh sektorjev, in sicer: zunanjetrgovinskega, notranjetrgovinskega in servisne dejavnosti ter inženiringa. Tuja podjetja, ki jih Hermes zastopa, proizvajajo izdelke, ki jih naše tržišče nujno potrebuje. To so nekateri repromateriali in strojna oprema. Veliko tudi izvažajo na klirinško področje, največ v NDR. Večino izvoza predstavlja orodje, pri katerem dosegajo približno enake cene kot na zahodnem trgu.

Samoupravni odnosi so se v zadnjih letih bistveno spremenili. Vse potrebne materiale za samoupravno odločanje skrbno pripravijo, kjer je potrebno, ponujajo delavcem alternativne rešitve, informiranje pa je celovito, spretno in tako zasnovano, da je razumljivo vsakomur. Delujejo v sindikalnih in samoupravnih skupinah. Nobena pomembnejša odločitev ne gre mimo delavcev.

Dohodek je v prvih devetih mesecih letos dosegel indeks 165, čisti dohodek pa indeks 169.

Varčevanje je pri Hermesu vtakano v vsakdanje delo. Planirajo pa skrajno previdno, saj so s svojim delom podvrženi nenehnim spremembam, ki se jim morajo stalno prilagajati.

V zadnjih letih so spremenili tudi način obračunavanja osebnih dohodkov. Posebno pozornost so posvetili stimulativnemu delu, s čimer so povečali odgovornost slehernega delavca za izpolnjevanje nalog. Stimulativni del izplačujejo vsake tri mesece, potem ko obračunske enote izračunajo prispevek slehernega delavca. S tem so se približali načelu »vsakomur po njegovem prispevku«. Sedaj dobro nagradujejo dobre delavce, vendar pa ne kaznujejo slabih, zato bodo pravilnik še dograjevali.

Težave imajo z neplačniki in nekaterim so že morali ustaviti dobavo blaga. Res je to nepriljubljen in skrajni ukrep, vendar so se morali odločiti zanj, saj je takšnih partnerjev vse več. Hermes je imel v svojem tridesetletnem razvoju vzpone in padce, vendar so se vedno znali ujeti na nogo. Presegli so uravnalovko in tudi druge nesamoupravne težnje. Zato danes ne sodijo med organizacije, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti, temveč z gotovostjo zrejo v prihodnost.

J. P.

IZJEMNI IZVOZNI USPEHI MEDEXA

Tudi čebele delajo za izvoz

HP Medex je izrazito izvozno usmerjena delovna organizacija, ki je lani izvozila za več kot milijon dolarjev medu in visoko finaliziranih dietetičnih in kozmetičnih izdelkov. V prvih devetih mesecih letos pa so že za 22 odstotkov presegli letošnji plan izvoza. Do konca letošnjega leta ga bodo presegli približno za polovico.

Ključ za tako uspešne izvozne rezultate je treba iskati v načrtnem desetletnem usmerjanju proizvodnje v izvoz. Organizirali so tri oblike sodelovanja s skoraj 7 tisoč čebelarji, kolikor jih je v Sloveniji. Z več kot petdesetimi čebelarji so združili delo in sredstva. Ti delajo na domu. Medex pa jih oskrbuje s potrebnim repromaterialom in jim zagotavlja odkup pridelka. Medex ima tudi več kot 2 tisoč kooperantov, ki pridelujejo za izvoz, in sicer v neposredni ali posredni obliki. Dosedanji pridelovalci medu so tako postali proizvajalci matičnega mlečka, cvetnega prahu, propolisa, pridobivanje medu pa je ostalo prek

opazovalnih postaj, ki jih je v Sloveniji 30, prihodnje leto pa bodo postavili še nove. Ta služba opozarja čebelarje na najboljše pašna mesta.

Medex odkupi vse čebelje pridelke ter omogoča nakup potrebnega repromateriala in orodja za vse čebelarje – konjičkarje. Organizirani čebelarji bodo pri Medexu dobili bencinske bone za prevoz čebeljih panjev na pašnike. V zadnjem času si zelo prizadevajo, da bi več izvozili tudi v ZDA, vendar so tu še velike težave, ki pa niso nepremostljive. Po doseženih izvoznih uspehih Medex načrtuje, da bo do konca leta 1985 izvozil na konvertibilno področje za pet milijonov dolarjev izdelkov. K temu prispeva tudi dejstvo, da v svetu vse bolj cenijo izdelke iz naravnih surovin. V izdelkih, ki jih sedaj proizvajajo pri Medexu, so dosegli prvo mesto na svetu, obeta pa se tudi prodor na tržišča dežel v razvoju, ki kažejo veliko zanimanje za tehnologijo in želijo odkupiti licence.

JURLJ POPOV